

Cytotoxic effects of titanium dioxide nanoparticles (TiO₂) on colon cancer (Caco-2) cell line

Mohammad Faezi Ghasemi*, Ali Deshmir

Department of Microbiology, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran

Abstract

Aim and Background: The use of nano materials has been proposed as a candidate for cancer cells treatments. The aim of this study was to investigate the cytotoxic effects of titanium oxide nanoparticles (TiO₂) on colon cancer cell line (Caco-2).

Material and Methods: For the cell culture, the vial containing Caco-2 cells was cultured in RPMI 1640 medium. In order to evaluate the cytotoxic effects, titanium dioxide nanoparticles, in concentrations of 1, 5, 10, 25, 50 and 100 micrograms per milliliter were used on Caco-2 cells at time intervals of 24, 48 and 72 hours. Toxicity was measured by MTT method.

Results: The results showed that the survival percentage of Caco-2 cells in the used concentrations of TiO₂ were 96.14%, 90.41%, 69.44%, 59.44%, 37.80, and 31.51%, respectively. Based on the obtained results, it was determined that titanium oxide nanoparticles in concentrations of 1 and 5 micrograms/ml have no significant effect on Caco-2 cells. However, by increasing the concentration of titanium nanoparticles from 10 µg/mL to 100 µg/mL, significant cytotoxic effects were observed in Caco-2 cells. Increasing titanium nanoparticle concentration from 10 to 100 µg/mL showed significant cytotoxic effects in Caco-2 cells compared to control (untreated) cells. The IC₅₀ value was obtained at the concentration (50 µg/mL).

Conclusion: Overall, the present study shows that TiO₂ can have a toxic effect on Caco-2 cells and be effective in development of anticancer drugs.

Keywords: Titanium oxide Nanoparticles, Caco-2 cell line, Cytotoxic effects, Survival percentage.

بررسی اثرات سمیت سلولی نانوذرات اکسید تیتانیوم (TiO₂) بر روی رده سلولی Caco-2 سرطان روده

محمد فائزی قاسمی*، علی دشمیر

گروه میکروبیولوژی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران

چکیده

سابقه و هدف: استفاده از ترکیبات نانو به عنوان کاندید در اثربخشی علیه سلول‌های سرطانی مطرح شده است. هدف از این مطالعه بررسی اثرات سمیت سلولی نانو ذرات اکسید تیتانیوم (TiO₂) بر روی رده سلولی سرطان روده (Caco-2) است.

مواد و روش‌ها: ویال حاوی سلول Caco-2 در محیط کشت سلولی RPMI 1640 کشت داده شد. جهت ارزیابی اثرات سمی، نانو ذرات اکسید تیتانیوم در غلظت‌های ۱، ۵، ۱۰، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به ازای میلی‌لیتر در فواصل زمانی ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت بر روی رده سلولی سرطان روده بررسی و میزان سمیت به روش MTT اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که درصد زنده ماندن سلول‌های Caco-2 در غلظت‌های مورد استفاده به ترتیب ۹۶/۱۴، ۹۰/۴۱، ۶۹/۴۴، ۵۹/۴۴، ۳۷/۸۰ و ۳۳/۵۱ درصد می‌باشد. نانو ذرات اکسید تیتانیوم در غلظت‌های ۱ و ۵ میکروگرم بر میلی‌لیتر، اثر قابل توجهی بر تکثیر سلول‌های Caco-2 ندارد. با افزایش غلظت نانوذرات تیتانیوم از ۱۰ تا ۱۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر، اثرات سمیت سلولی قابل توجهی در سلول‌های Caco-2 نسبت به سلول‌های کنترل (تیمار نشده) مشاهده شد. میزان IC₅₀ ۵۰ میکروگرم به ازای میلی‌لیتر بدست آمد.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان می‌دهد که نانوذرات TiO₂ می‌توانند اثر سمی بر روی سلول‌های Caco-2 داشته باشند و در توسعه داروهای ضد سرطان موثر باشند.

واژگان کلیدی: نانو ذرات اکسید تیتانیوم، رده سلول Caco-2، اثرات سمیت سلولی، درصد زنده ماندن.

مقدمه

فروسرخ و فرابنفش و از همه مهم‌تر خاصیت ضد باکتری اشاره کرد. تحقیقات نشان می‌دهد در میان نانو ذرات معدنی، نانوذرات اکسید تیتانیوم (TiO₂) در بسیاری از صنایع از جمله نساجی، پلاستیک، صنایع آرایشی و بهداشتی و بسته‌بندی مواد غذایی کاربرد دارد (۴).

اکسید تیتانیوم با اندازه کوچک‌تر از ۲۰ نانومتر می‌تواند به درم و سلول‌های فیبروبلاست نفوذ کرده و سبب مرگ سلول شود. به‌طور کلی این نانو ذرات به دلیل اندازه بسیار کوچک به راحتی طی فرآیند ماکروپینوسیتوز از سلول پوستی عبور می‌کنند و پس از عبور در سیتوپلاسم سلولی با پروتئین‌های سلولی کمپلکس تشکیل می‌دهند و گونه‌های فعال اکسیژن (ROS) را تولید می‌کنند که به هسته سلول حمله کرده و در نتیجه با کمک پروتئین P38 گروه فسفر به پروتئین P53 انتقال یافته و فعال می‌شود. پروتئین‌های P53 فعال شده، میتوکندری سلول را تحت تأثیر قرار داده و باعث مرگ سلول می‌شوند (۵). در زیست پزشکی مشخص شده که نانو ذرات سنتز شده دارای فعالیت ضد میکروبی قابل توجهی روی باکتری‌های مختلف به ویژه بر روی باکتری‌های گرم مثبت دارند (مقدار MIC بین ۸

فناوری نانو، توانمندی در تولید مواد، ابزارها و دستگاه‌های جدید برای در دست گرفتن کنترل در سطوح مولکولی و اتمی، با استفاده از خواصی که در آن سطوح ظاهر می‌شوند فراهم می‌نماید (۱). همچنین توسعه ساختارهای مبتنی بر نانو که دارای خواص ضد سرطانی هستند در پیشگیری و کاهش بروز سرطان مؤثر است (۲، ۳). نانو ذرات اکسید تیتانیوم یکی از ذرات معدنی پرکاربرد هست که به دلیل خواص فیزیکی و شیمیایی مناسب مورد توجه صنعت قرار گرفته است. از جمله خواص ویژه نانو ذرات TiO₂ می‌توان به پایداری شیمیایی بالا، ثابت دی‌الکتریک پایین، فعالیت کاتالیزوری بالا، جذب نور

نویسنده مسئول:

گروه میکروبیولوژی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران

پست الکترونیکی: faezi_m@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۴

ویال حاوی سلول‌های Caco-2 از بانک سلولی ایران واقع در انستیتو پاستور ایران با کد C139 خریداری گردید. برای کشت سلولی، ویال لیوفیلیزه سلول Caco-2 در محیط کشت سلولی RPMI 1640 (شرکت Sigma آمریکا) کشت داده شد. جهت پاساژ سلولی محیط کشت فلاسک مورد نظر به کمک اسپراتور خالی شد. سلول‌ها با PBS در دمای ۳۷ درجه سلسیوس ۳ مرتبه جهت حذف مقادیر جزئی باقیمانده سرم موجود در محیط کشت که می‌تواند مانع تاثیر مناسب تریپسین بر سلول‌ها شود، شسته شدند. سپس بافر خارج و ۱ تا ۲ میلی‌لیتر تریپسین در غلظت ۰/۲۵ درصد به مدت ۲ دقیقه طوری که تمام سطح لایه سلولی را بپوشاند، به سلول‌ها اضافه و در انکوباتور ۳۷ درجه سانتی‌گراد قرار داده شد تا سلول‌ها از یکدیگر جدا شوند. زمانی که سلول‌ها از ظرف کشت جدا شدند، ۳-۶ میلی‌لیتر محیط کشت دارای FBS جهت جلوگیری از اثرات مخرب تریپسین و نیز خنثی کردن محیط، به سلول‌ها اضافه شد. در این وضعیت سلول‌ها شناور بوده و در زیر میکروسکوپ نوری به صورت منفرد و گرد مشاهده شدند. محتویات فلاسک بعد از چندین بار پی‌پت کردن به صورت تک سلولی در می‌آیند. پس از آن سوسپانسیون سلولی به لوله سانتریفوژ (لوله فالکن) منتقل و ۱۰ دقیقه در ۱۵۰۰ rpm سانتریفوژ شد و رسوب سلولی جهت نگهداری فریز شدند (۹). جهت فریز کردن سلول‌ها، بعد از تریپسینه کردن آن‌ها و تهیه سوسپانسیون سلولی، سلول‌های ته نشین شده بر اثر سانتریفوژ شمارش شده و ۹۰۰ میکرولیتر از محیط فریز شامل سرم جنین گاو (FBS) و ۱۰۰ میکرولیتر DMSO به سلول‌ها اضافه تارقت ۱۰ درصد بدست آید. سپس سوسپانسیون سلولی سریع به کرایوتیوب منتقل شد. کرایوتیوب‌ها ۲۴ ساعت در ۸۰- درجه سلسیوس و سپس جهت نگهداری برای مدت طولانی‌تر به تانک ازت منتقل شدند. آماده‌سازی کشت سلول‌ها در فلاسک‌های ۹۶ خانه‌ای طبق روش‌های استاندارد انجام پذیرفت.

بررسی اثرات سمی نانوذرات اکسید تیتانیوم بر روی

سلول‌های Caco-2 به روش MTT

MTT یک نمک تترازولیوم زرد رنگ است توسط آنزیم دهیدروژناز موجود در میتوکندری فعال سلول‌های زنده، احیاء شده و به ترکیب بنفش رنگ فورمازان که کریستالی و نامحلول می‌باشد، تبدیل می‌گردد. سلول‌ها در چاهک‌های پلیت‌های ۹۶ خانه‌ای، به تعداد $10^4 \times 2-5$ سلول از رده سلولی Caco-2 به ازای هر چاهک در ۱۰۰ میکرولیتر از محیط کشت، کشت داده شدند و برای چسبندگی مطلوب به مدت یک شبانه روز انکوبه شدند (۱۰). پس از حذف محیط کشت، ۱۰۰ میکرولیتر از محیط کشت تازه به سلول‌ها اضافه شده و انکوباسیون در حضور ۵ درصد CO_2 و ۳۷ درجه سلسیوس و به مدت ۲۴ تا

تا ۱۶ میکروگرم در میلی‌لیتر). نانو ذرات TiO_2 به دلیل پایداری شیمیایی زیاد توجه محققان را به خود جلب کرده‌اند (۶). مکانیسم اصلی فعالیت ضد باکتریایی نانو ذرات TiO_2 احتمالاً با تولید گونه‌های فعال همراه است که منجر به تخریب میکروارگانیزم‌ها از طریق فرآیندهای اکسیداسیون می‌شود (۶). پیچوت-رمی و همکاران (۲۰۱۱) نشان دادند که اثر ضد باکتریایی نانوذرات TiO_2 از طریق آسیب مکانیکی سلول باکتری با آسیب رساندن به غشای خارجی باکتری می‌باشد (۷). امروزه مشخص شده که نانو ذرات TiO_2 طیف وسیعی از فعالیت ضد میکروبی بر علیه باکتری‌های گرم مثبت و گرم منفی، مخمرها، قارچ‌ها (رشته‌ای و تک‌سلولی)، تک‌یاخته‌ها، جلبک‌ها و ویروس‌ها دارند.

سرطان کولورکتال سومین نوع معمول سرطان در دنیا بوده و یکی از عوامل اصلی مرگ در نتیجه سرطان محسوب می‌شود. عمل جراحی روش درمانی اصلی است، اما عمدتاً بیماری در مراحل پیشرفته خود تشخیص داده می‌شود و گاهی اوقات متاستاز نیز روی می‌دهد. در نتیجه، درمان با نواذجوانت نیاز است. بطور معمول مقاومت به دارو و وجود بیماری‌های همراه نیز در این روند تأثیرگذار هستند. در طول توسعه آدنوکارسینوما کولورکتال سلول‌های اپیتلیال در روده دچار موتاسیون‌های ژنتیک و اپی ژنتیک در انکوژن‌ها یا ژن‌های مهار کننده توموری می‌شوند و در نتیجه آن روند سرطان و متاستاز آن اتفاق می‌افتد (۸). رده سلولی Caco-2 از سلول‌های کارسینوم کولون مشتق شده است و از مهمترین خواص آن توانایی آن در متمایز شدن به طور خود به خود به تک لایه‌ای از سلول‌ها با خواص معمولی آنتروسیست‌های جذبی با لایه مرزی بررسی است (۹). در سال‌های اخیر تمایل به استفاده از نانوذرات (NPs) با خاصیت درمانی و ضد سرطانی افزایش یافته است. در این مطالعه، به بررسی اثرات سمیت سلولی نانوذره TiO_2 بر روی رده سلولی سرطان کولون Caco-2 پرداخته شد. با توجه به بررسی‌های انجام شده اطلاعات زیادی در زمینه اثرات سمیت نانوذرات اکسید تیتانیوم بر روی این سلول سرطان کولون Caco-2 وجود ندارد لذا این تحقیق دارای اهمیت است.

مواد و روش‌ها

نانو ذره اکسید تیتانیوم فاز روتایل از شرکت نانو فناوران پیشرو کاسپین مشهد در دانشگاه فردوسی مشهد خریداری گردید. تصاویر نانوذرات اکسید تیتانیوم و آنالیز طیف پراش اشعه ایکس (XRD) توسط آزمایشگاه کانی شناسی مرکز پژوهش متالورژی رازی واقع در کرج انجام پذیرفت.

تهیه، نگهداری و کشت سلول‌ها

با توجه به شکل ۱، الگوهای پیک پراش پرتو ایکس نانوذرات اکسید تیتانیوم، همانطور که در شکل دیده می‌شود، پیک‌های پراش در زاویه دوتتا (2θ) از ۲۹,۱۱ درجه، ۳۴,۱۳ درجه، ۴۱,۷۵ درجه، ۴۷ درجه، ۵۳ درجه، ۵۶,۳۹ درجه، ۶۳,۲۱ درجه، ۶۹,۱۳ درجه، مربوط به ساختار شش ضلعی اکسید تیتانیوم سنتز شده است. در واقع دو پیک پراش ۹۰ و ۱۰۰ مربوط به ساختار نانوذرات اکسید تیتانیوم، غالب هستند. پیک‌های شارپ مشاهده شده، نشان دهنده ساختار بلوری خوب نمونه است. همچنین با توجه به الگوی پراش اشعه X نمونه با الگوی اصلی XRD نانو ذره اکسید تیتانیوم، منطبق می‌باشد. اندازه کریستال‌ها توسط فرمول شرر ۸۰ nm محاسبه گردید که با نتایج میکروسکوپ الکترونی نیز همخوانی دارد.

برای توضیح بیشتر نانو ذره اکسید تیتانیوم مطالعه توسط میکروسکوپ الکترونی روبشی انتشار میدانی FE-SEM انجام پذیرفت. همانطور که در شکل ۲ (الف تا ج) مشاهده می‌شود توزیع اندازه نانوذرات با قطر متوسط ۸۵ تا ۱۰۰ نانومتر با نتایج XRD همخوانی دارد.

۷۲ ساعت انجام گرفت. جهت ارزیابی اثرات سمی نانوذرات اکسید تیتانیوم غلظت‌های ۱، ۵، ۱۰، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به ازای هر میلی‌لیتر این نانوذره بر روی سلول‌های Caco-2 در آزمایش MTT مورد استفاده قرار گرفت.

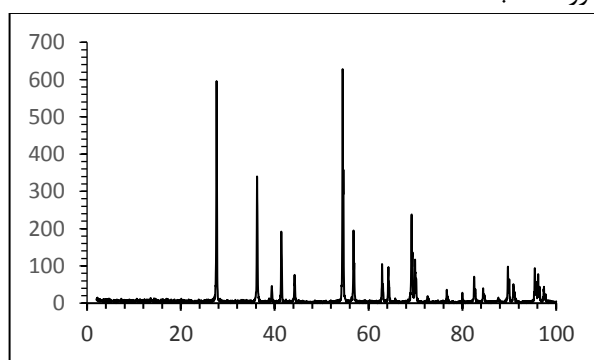
غلظت‌های ذکر شده نانوذرات اکسید تیتانیوم به چاهک‌ها اضافه و انکوباسیون در حضور ۵ درصد CO_2 و ۳۷ درجه سلسیوس در زمان‌های ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت انجام گرفت. در پایان انکوباسیون، مقدار ۲۰ میکرولیتر از محلول MTT (۵ میلی‌گرم به ازای میلی‌لیتر در بافر بی‌رنگ PBS) به چاهک‌ها اضافه شد و پس از ۳-۴ ساعت انکوباسیون، محتوای چاهک‌ها (محیط کشت) تخلیه شد. سپس در این مرحله، DMSO ۱۰۰ (میکرولیتر به عنوان حلال کریستال‌های بنفش رنگ فورمازان که در سیتوپلاسم سلول‌ها ایجاد شده‌اند، به هر چاهک افزوده شد. پلیت به مدت ۶ دقیقه با سرعت ۴۰۰ دور در دقیقه روی شیکر قرار گرفت تا کریستال‌های فورمازان تشکیل شده، کاملاً درون DMSO حل شوند. سپس شدت رنگ‌ها، توسط دستگاه الیزا ریدر در طول موج ۵۷۰ nm خوانده شد. بعد از محاسبات مربوطه، IC_{50} نمونه‌ها برای زمان مورد نظر تعیین شد. از محیط کشت فاقد سلول، به عنوان بلانک دستگاه الیزا ریدر و از محیط کشت به همراه سلول و بدون نانوذرات اکسید تیتانیوم به عنوان کنترل سلول زنده استفاده شد. لذا سه چاهک شامل سلول و محیط کشت کامل، به عنوان کنترل در نظر گرفته شد (۱۱).

رنگ آمیزی هماتوکسیلین-اُوزین

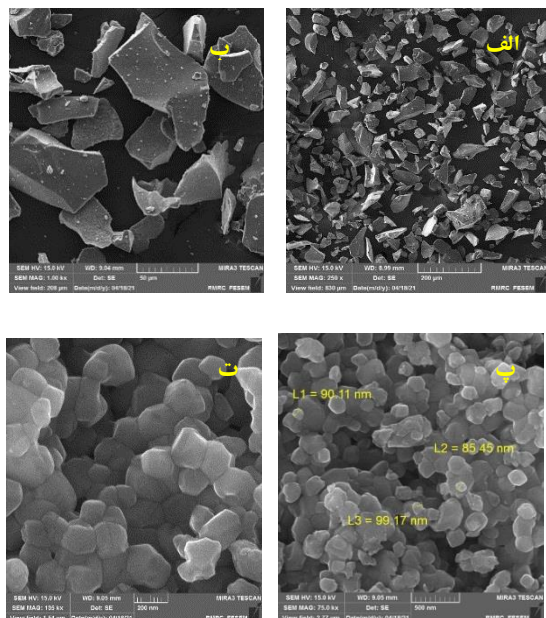
رنگ آمیزی هماتوکسیلین-اُوزین به منظور مشاهده تغییرات بوجود آمده در ساختار سلول‌های Caco-2 تحت تیمار قرا گرفته و تحت تیمار قرار نگرفته با نانوذرات اکسید تیتانیوم انجام پذیرفت.

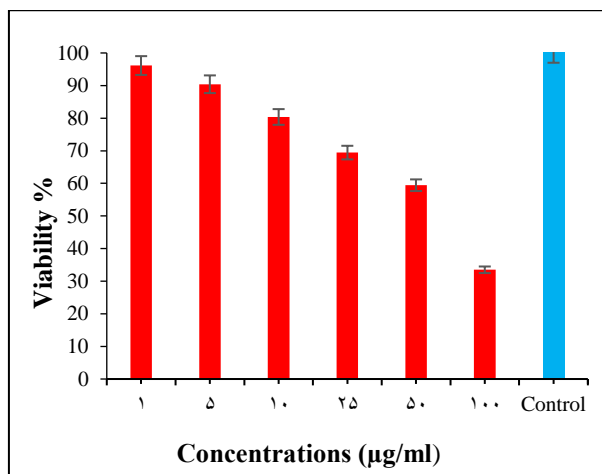
نتایج

اندازه بلورهای نانوذرات اکسید تیتانیوم بر اساس نتایج حاصل از XRD که در شکل ۱ نشان داده شده است و به کمک فرمول شرر محاسبه شد.

شکل ۱- آنالیز XRD نانوذرات اکسید تیتانیوم

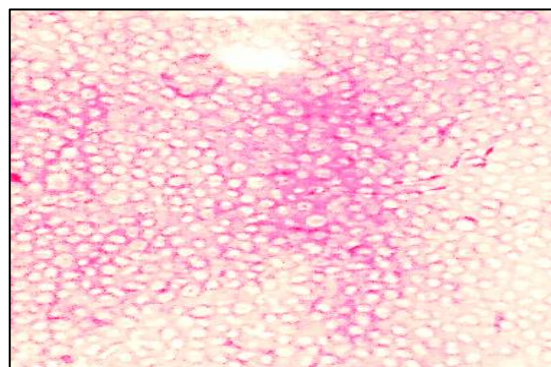

شکل ۳- درصد زنده مانی سلول های Caco2 در حضور غلظت های مختلف نانو ذرات اکسید تیتانیوم

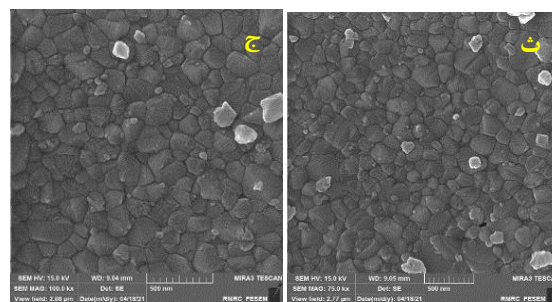
نتایج بررسی تغییرات سیتوپلاسمی سلول های سرطانی

بعد از انجام تست MTT

نتیجه رنگ آمیزی هماتوکسیلین-ائوزین سلول های Caco-2 در اشکال ۴ و ۵ نشان داده شده است. شکل ۴ رنگ آمیزی سلول ها بدون تیمار نانو ذرات را نشان می دهد و شکل ۵ مربوط به سلول هایی می باشد که به منظور انجام تست MTT تحت تأثیر نانو ذرات اکسید تیتانیوم قرار گرفته اند. شکل ۵ نشان می دهد که سلول ها در نتیجه اثر نانو ذرات اکسید تیتانیوم در حال تغییر شکل هستند و به شکل کشیده در آمده اند. علاوه بر آن در این سلول ها هسته به صورت چند قطعه جدا از هم دیده می شود و توانایی رنگ پذیری را از دست داده اند. در حالیکه در شکل ۴ تغییرات سیتوپلاسمی پس از رنگ آمیزی هماتوکسیلین-ائوزین مشاهده نشده و هسته ها سالم و رنگ پذیر می باشند.

شکل ۴- رنگ آمیزی سلول های Caco-2 در محیط کشت سلولی (کنترل)، بدون اثر نانو ذرات اکسید تیتانیوم

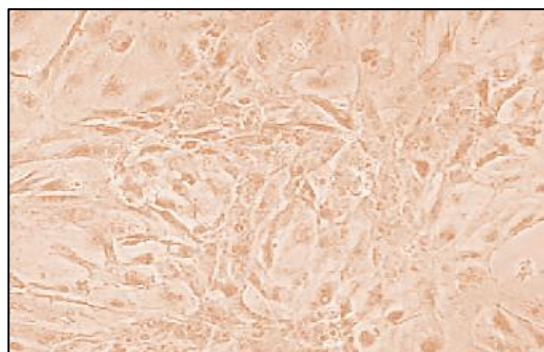
شکل ۲- تصاویر میکروسکوپ الکترونی روشی انتشار میدانی نانو ذرات اکسید تیتانیوم سنتز شده، الف و ب- با بزرگ نمایی ۲۰۰ و ۵۰ میکرومتر، پ و ت- با بزرگ نمایی ۵۰۰ و ۲۰۰ میکرومتر، ج و ح- با بزرگ نمایی ۵۰۰ نانومتر

همان طور که در شکل ۳ نشان داده شده نانو ذرات اکسید تیتانیوم باعث کاهش حیات سلولی به صورت وابسته به دوز در سلول های Caco-2 می شوند. در واقع بعد از انجام دوره انکوباسیون سلول های Caco-2 با غلظت های مختلف نانو ذرات اکسید تیتانیوم با نسبت های ۱-۱۰۰ میکرولیتر، میزان زنده ماندن سلول ها محاسبه شد. درصد زنده ماندن سلول های Caco-2 در غلظت های ۱، ۵، ۱۰، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به ازای هر میلی لیتر به ترتیب ۹۶/۱۴، ۸۰/۴۱، ۳۷/۹۰، ۶۹/۴۴، ۵۹/۴۴٪ و ۳۳/۵۱ درصد محاسبه شد (شکل ۴). نتایج نشان داد که نانو ذرات اکسید تیتانیوم با غلظت های کمتر از ۱۰ میکروگرم بر میلی لیتر، تأثیر قابل توجهی بر زنده ماندن سلول های Caco-2 ایجاد نکردند. با این حال، با افزایش غلظت نانو ذرات تیتانیوم از ۱۰ میکروگرم بر میلی لیتر به ۱۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر، برخی از اثرات سمیت سلولی قابل توجه در برابر سلول های Caco-2 مشاهده شد. براساس نتایج مشخص گردید که نانو ذرات اکسید تیتانیوم در غلظت های ۱ و ۵ میکروگرم بر میلی لیتر، اثر قابل توجهی بر سلول های Caco-2 ندارند. از غلظت ۱۰ میکروگرم بر میلی لیتر نانو ذرات اکسید تیتانیوم افزایش معنی داری در اثرات سمیت سلولی بین نمونه کنترل و نمونه های تیمار شده دیده می شود. در غلظت ۵۰ میکروگرم بر میلی لیتر باعث مرگ بیش از ۵۰٪ سلول ها (IC_{50}) شدند و می توان عنوان کرد که نانو ذره فوق منجر به مرگ سلول های Caco-2 در غلظت ۵۰ میکروگرم بر میلی لیتر می شود. نتایج الگوی سمیت در سه زمان ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت مشابه بود.

۳۰ و ۸۷ نانومتر با محدوده دوز ۰/۱ تا ۱۰۰ میلی گرم بر میلی لیتر، مقادیر IC_{50} ۲۴/۸۳ و ۲۱/۸۰ میلی گرم بر میلی لیتر را نشان دادند (۱۲). نتیجه این تحقیق نشان داد که رابطه بین اندازه نانوذرات اکسید تیتانیوم و فعالیت ضد سرطانی معکوس است. DeLoid و همکاران (۲۰۱۷) همبستگی بین سمیت نانوذرات و خواص فیزیکیوشیمیایی آن‌ها را نشان دادند (۱۰، ۱۳). شیدایی و همکاران (۱۳۹۷) اثر نانوذرات دی اکسید تیتانیوم را با غلظت‌های مختلف بر روی، میزان پارامترهای خونی و سرمی نشان دادند که دی اکسید تیتانیوم اثرات مضر در پارامترهای خونی و سرمی بصورت وابسته به دوز دارد (۱۴). شکرالهی و همکاران (۱۳۹۷) اثرات نانوذرات اکسید تیتانیوم را بر روی رده سلول‌های سرطانی HT29 بررسی کردند.

غلظت‌های مختلف این نانو ذرات بر روی این سلول‌های سرطانی نشان دادند که در غلظت‌های ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به ازای میلی لیتر بیشترین مهار تکثیر سلولی را داشتند، که از لحاظ آماری معنی دار بوده است (۱۵). Garcia-Contreras و همکاران، اثرات سمی نانوذرات اکسید تیتانیوم را بر روی رده سلولی کارسینومای سلول‌های دهانی با روش MTT مطالعه کردند. نتایج این مطالعه نشان داد که نانوذرات اکسید تیتانیوم در غلظت‌های ۰/۲ تا ۳/۲ میلی مولار فاقد فعالیت سمیت سلولی معنی دار می‌باشند (۱۶). اما در غلظت‌های بالاتر اثرات سمیت سلولی قابل توجه دارند. Chellappa و همکاران اثرات سمی نانو ذرات اکسید تیتانیوم را بر روی رده سلولی MG63 بررسی کردند. نتایج تحقیق نشان داد که سمیت سلولی نانوذره اکسید تیتانیوم وابسته به دوز و زمان است. این محققین پیشنهاد دادند که این نانوذره می‌تواند کاربرد بیومدیkal داشته باشد (۱۷). نتایج بدست آمده در تحقیق حاضر با نتایج بدست آمده از سایر تحقیقات همخوانی دارد.

جذب ساختارهای کریستالی نانوذرات اکسید تیتانیوم توسط سلول‌های Caco-2 در مطالعه Gitrowski و همکاران بررسی گردید. نتایج این تحقیق نشان داد که تک لایه سلول‌های Caco-2 قابلیت جذب تیتانیوم از اکسید تیتانیوم را براساس الگوی وابسته به زمان داشته و نوع ساختار کریستال آن روی این جذب تاثیر دارد. همچنین قدرت زنده ماندن بطور مناسب بود و مرفولوژی سلول‌ها مناسب و تغییرات جزئی در محتویات الکترولیت‌ها (K^+ , Na^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+}) در مقایسه با سلول‌های کنترل دیده شد (۱۸). Gerloff و همکاران سمیت دو فاز مخلوط روتایل و آناز نانوذرات اکسید تیتانیوم را روی سلول‌های Caco-2 بررسی کردند. نتایج بررسی این محققین سمیت سلولی، ایجاد تنش اکسیداتیو و آسیب به DNA سلولی در این رده سلولی نشان داد. در مجموع اثرات سمی مشاهده شده توسط دو فاز باهم بسیار بیشتر نسبت به هر کدام از فازها به تنهایی بود (۱۹). Tada-Oikawa و همکاران در سال ۲۰۱۶

شکل ۵- رنگ آمیزی سلول‌های Caco-2 تحت تیمار نانوذرات اکسید تیتانیوم و دارای چروکیدگی و نکروز در غلظت ۱۰۰ میکرولیتر به ازای میلی لیتر

بحث

نانوذرات به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد مانند اندازه، شکل و بار، کاربردهای زیست پزشکی زیادی دارند. با این حال، مسیرهای سیگنالینگ که از طریق آن‌ها نانوذرات می‌توانند اثرات سمی تولید کنند، باید بهتر درک شوند. مطالعات اخیر نشان داده است که التهاب، نکروز، ROS و آپوپتوز از عوامل اصلی واسطه در مکانیسم سمیت نانوذرات هستند. این نتایج ممکن است مانعی در استفاده از نانوذرات در تشخیص و در درمان بیماری‌ها ایجاد کند. در این مطالعه، با استفاده از روش رنگ سنجی MTT نشان داده شد که نانوذرات TiO_2 دارای اثر کشندگی وابسته به غلظت در سلول‌های سرطانی Caco-2 می‌باشند. علاوه بر این، در این تحقیق مشخص شد که نانوذرات TiO_2 موجب شروع فرآیند آپوپتوز در سلول‌های سرطانی Caco-2 می‌شوند. امروزه جستجوی عوامل ضد سرطان با ضریب اطمینان بالاتر و قابل پذیرش برای بیماران دارای اهمیت است. علاوه بر این نانوذرات می‌توانند در ترکیب با سایر مواد یا به همراه اشعه‌ها به شکل توام برای درمان ضد سرطانی استفاده شوند. با پیدایش علم نانو تکنولوژی و استفاده از نانوذرات سیستم‌های انتقال دارو توسعه یافته است و به عنوان حاملین موثر در مرکز توجه می‌باشد. در این تحقیق نانوذرات اکسید تیتانیوم در غلظت ۱۰۰ میکروگرم به ازای میلی لیتر دارای اثرات سمی و معنی‌داری بر روی سلول‌های سرطانی Caco-2 داشت. یکی از دلایلی که نانوذرات اکسید تیتانیوم اثرات قابل ملاحظه‌ای بر روی سلول‌های سرطانی Caco-2 دارند، اثر مستقیم آن‌ها بر روی سیستم تنفسی در میتوکندری است. با توجه به فعالیت بالای میتوکندری در فرآیند تنفس سلول‌های سرطانی نسبت به سلول‌های طبیعی، این سلول‌ها بستر مناسبی برای اثرات تخریبی برای این سلول‌ها به حساب می‌آیند. Gandamalla و همکاران (۲۰۱۹) سمیت سلولی وابسته به دوز و اندازه نانوذرات تیتانیوم را بر روی سلول‌های اپی‌تلیال ریه و روده بزرگ انسان آزمایش کردند. آن‌ها نشان دادند که نانوذرات تیتانیوم با قطرهای ۱۸،

در نتیجه، نیاز به ایجاد پروتکل‌هایی خاص برای شناسایی ذرات واقعی با محیط اطراف آن و ترکیب نانوذرات وجود دارد که آن‌ها را سمی می‌کند. امید است که افزایش دانش ما در مورد نانوذرات منجر به طراحی ایمن‌تر آن‌ها با کاهش سمیت شود تا بتوان از نانوذرات برای درمان بیماری‌های مختلف و تحویل دارو استفاده کرد.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر نشان می‌دهد که نانوذرات TiO_2 می‌توانند اثر سمی بر روی سلول‌های Caco-2 داشته باشند و در توسعه داروهای ضد سرطان موثر باشند.

ملاحظات اخلاقی

ندارد.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند هیچگونه تعارض منافی ندارند.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله از حوزه معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان کمال تشکر را دارند.

سهم نویسندگان

ایده، طرح، آنالیز داده‌ها و تنظیم و نگارش مقاله توسط نویسنده مسئول انجام گرفت. کلیه مراحل آزمایشگاهی این تحقیق توسط نویسنده دوم انجام شد.

اثرات پنج ساختار مختلف اکسید تیتانیوم را روی سلول‌های Caco-2 و TPH-1 مونسیت مشتق شده از ماکروفاژها را بررسی کردند. سلول‌های تحت معرض قرار گرفته در برابر فازهای آاناتاز و روتایل کاهش زنده ماندن وابسته به دوز را نشان دادند. تولید گونه‌های فعال اکسیژن در هر دو نوع سلول متعاقب قرار گرفتن در برابر هر نوع فاز اکسید تیتانیوم اتفاق افتاد. همچنین فاز آاناتاز اکسید تیتانیوم نسبت به سایر فازها موجب تشکیل پاسخ‌های التهابی در سلول می‌شود (۲۰).

اثرات سمی نانوذرات اکسید تیتانیوم روی کشت‌های مجتمع Caco-2 و HT29-MTX توسط دوریر و همکاران روده مورد بررسی قرار گرفت. بررسی این محققین نیز نشان داد که تحت معرض قرار گرفتن سلول‌ها در برابر اکسید تیتانیوم موجب افزایش در سطح گونه‌های فعال اکسیژن می‌شود. اما در قدرت زنده ماندن سلول‌ها تاثیری نداشته و به مولکول DNA آسیبی نمی‌زند. فقط تغییرات کوچکی در بیان میزان mRNA مشاهده گردید (۲۱).

در این مطالعه همانطور که در بالا ذکر گردید، نانوذرات اکسید تیتانیوم در غلظت ۱۰۰ میکروگرم به ازای میلی‌لیتر اثرات سمی معنی داری بر روی سلول‌های Caco-2 داشت و این اثرات می‌تواند مطابق با مطالعات گذشته در نتیجه تولید گونه‌های فعال اکسیژن یا آسیب به مولکول DNA باشد.

دوز نانوذرات به همراه تجمع، توزیع، متابولیسم و دفع آن‌ها یک عامل مهم در مشخصات سم شناسی آن‌ها است. در راستای این امر، نانوذرات تزریقی داخل وریدی دارای سمیت بالاتری نسبت به موارد تجویز شده بر روی پوست هستند. با توجه به نتایج مطالعات مختلف، باید پروتکل‌هایی وجود داشته باشد که نشان دهد کدام دوزها و چه ساختارهای نانوذرات سمی‌تر هستند. مطالعه سمیت نانوذرات در کاربردهای مختلف، به ویژه برنامه‌های کاربردی زیست پزشکی مانند تحویل دارو، امنیت زیستی و سمیت نانوذره بسیار مهم است.

1. Andreta E, editor Nanosciences and nanotechnologies: what future for research. Future Conference and Expo, Chiba-shi, Chiba, Tokyo, Japan; 2003.
2. Ansari MA, Badrealam KF, Alam A, Tufail S, Khalique G, Eqbal MJ, et al. Recent nano-based therapeutic intervention of bioactive sesquiterpenes: prospects in cancer therapeutics. *Current Pharmaceutical Design*. 2020; 26(11):1138-44.
3. Khan S, Sharifi M, Bloukh SH, Edis Z, Siddique R, Falahati M. In vivo guiding inorganic nanozymes for biosensing and therapeutic potential in cancer, inflammation and microbial infections. *Talanta*. 2021; 224:121805.
4. Nadeem M, Tungmunnithum D, Hano C, Abbasi BH, Hashmi SS, Ahmad W, et al. The current trends in the green syntheses of titanium oxide nanoparticles and their applications. *Green chemistry letters and reviews*. 2018; 11(4):492-502.
5. Gebreslassie YT, Gebretnsae HG. Green and cost-effective synthesis of tin oxide nanoparticles: a review on the synthesis methodologies, mechanism of formation, and their potential applications. *Nanoscale research letters*. 2021; 16(1):97.
6. Stanić V, Tanasković SB. Antibacterial activity of metal oxid nanoparticles. *Nontoxicity: Elsevier*; 2020. p. 241-74.
7. Pigeot-Rémy S, Simonet F, Errazuriz-Cerda E, Lazzaroni J, Atlan D, Guillard C. Photocatalysis and disinfection of water: identification of potential bacterial targets. *Applied Catalysis B: Environmental*. 2011;104(3-4):390-8.
8. De Rosa M, Pace U, Rega D, Costabile V, Duraturo F. et al. Genetics, diagnosis and management of colorectal cancer. *Oncology Reports*. 2015: 34-1087-1096.
9. Lea T. Caco-2 cell line. *The Impact of Food Bioactives on Health: in vitro and ex vivo models*. 2015:103-11.
10. Li Q, Li T, Liu C, DeLoid G, Pyrgiotakis G, Demokritou P, et al. Potential impact of inorganic nanoparticles on macronutrient digestion: titanium dioxide nanoparticles slightly reduce lipid digestion under simulated gastrointestinal conditions. *Nanotoxicology*. 2017;11(9-10):1087-101.
11. Wahab R, Dwivedi S, Khan F, Mishra YK, Hwang I, Shin H-S, et al. Statistical analysis of gold nanoparticle-induced oxidative stress and apoptosis in myoblast (C2C12) cells. *Colloids and surfaces B: Biointerfaces*. 2014; 123:664-72.
12. Gandamalla D, Lingabathula H, Yellu N. Nano titanium exposure induces dose-and size-dependent cytotoxicity on human epithelial lung and colon cells. *Drug and Chemical Toxicology*. 2019;42(1):24-34.
13. DeLoid GM, Cohen JM, Pyrgiotakis G, Demokritou P. Preparation, characterization, and in vitro dosimetry of dispersed, engineered nanomaterials. *Nature protocols*. 2017;12(2):355-71.
14. Sheidaei P BA, Arbabi S, Investigating the toxic effects of titanium dioxide nanoparticles on blood and serum parameters of laboratory white rats. *Journal of animal Research is the Iranian Journal of Biology*. 2018;31(4):472-82.
15. Shokrollahi F AA, Mirzaei E, Mirzaei A. Investigating the cytotoxic effects of titanium dioxide nanoparticles (TiO₂) on colon cancer cell line (HT29) and analyzing the expression of apoptotic genes caspase 3 and 9 using Real Time PCR and flow cytometry methods. *Iranian South Medical Journal*. 2018;21(6):438-26.
16. Garcia-Contreras R, Scougall-Vilchis RJ, Contreras-Bulnes R, Ando Y, Kanda Y, Hibino Y, et al. Effects of TiO₂ nanoparticles on cytotoxic action of chemotherapeutic drugs against a human oral squamous cell carcinoma cell line. *in vivo*. 2014;28(2):209-15.
17. Chellappa M, Anjaneyulu U, Manivasagam G, Vijayalakshmi U. Preparation and evaluation of the cytotoxic nature of TiO₂ nanoparticles by direct contact method. *International journal of nanomedicine*. 2015;10(sup2):31-41.
18. Gitrowski, C., Al-Jubory, A.R. and Handy, R.D. Uptake of different crystal structures of TiO₂ nanoparticles by Caco-2 intestinal cells. *Toxicology letters* 2014; 226(3):264-276.
19. Gerloff K, Fenoglio I, Carella E, Kolling J, Albrecht C, Boots AW, Förster I, Schins RP. Distinctive toxicity of TiO₂ rutile/anatase mixed phase nanoparticles on Caco-2 cells. *Chemical research in toxicology*. 2012;25(3):646-55.
20. Tada-Oikawa S, Ichihara G, Fukatsu H, Shimanuki Y, Tanaka N, Watanabe E, Suzuki Y, Murakami M, Izuoka K, Chang J, Wu W. Titanium dioxide particle type and concentration influence the inflammatory response in Caco-2 cells. *International journal of molecular sciences*. 2016;17(4):576.
21. Dorier M, Tisseyre C, Dussert F, Béal D, Arnal ME, Douki T, Valdiglesias V, Laffon B, Fraga S, Brandao F, Herlin-Boime N. Toxicological impact of acute exposure to E171 food additive and TiO₂ nanoparticles on a co-culture of Caco-2 and HT29-MTX intestinal cells. *Mutation Research/Genetic Toxicology and Environmental Mutagenesis*. 2019 Sep 1; 845:402